4 priedas. Tyrimo ***(Ne)kasdienių ritualų kūrimas, nykimas ir kaita*** klausimynas

Mielas dalyvi,
šiuo metu Ąžuolyno bibliotekoje yra vykdomas tyrimas „(Ne)kasdienių ritualų kūrimas, nykimas ir kaita“, kurio tikslas – išsiaiškinti, kaip šiandien žmonės kuria, keičia ir praranda ritualus, kokias prasmes jiems suteikia bei kaip šiuos procesus veikia vartotojiškumo kultūra ir technologiniai pokyčiai.
Kviečiame jus šiek tiek stabtelėti ir apie tai pamąstyti sudalyvaujant šiame tyrime. Dalyvaudami jame prisidėsite prie geresnio supratimo apie šiandienos visuomenės ritualų pokyčius ir padėsite mums kurti prasmingesnes kultūrines bei bendruomenines iniciatyvas.
Tyrimas skirtas visiems 16-os metų ir vyresniems žmonėms.
Nuoširždiai dėkojame už Jūsų atsakymus!
***
Tyrimas vykdomas projekto „Kvėpuojanti biblioteka“ kontekste. Šis projektas - tai lėtos, ritualinės kultūros ciklas, skirtas emocinei sveikatai, bendruomeniškumui ir giluminiam kultūros patyrimui stiprinti. Iniciatyva kviečia sustoti, per meną, pojūčius, simbolius ir kūrybą atkurti ryšį su savimi, aplinka bei kitais, patirti buvimo šalia vertę – tyliai, jautriai, palaikančiai. Projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba.

Informuoto asmens sutikimo forma

DALYVAVIMAS
Jūsų dalyvavimas šiame tyrime yra grįstas savanoriškumu ir laisvanoriškumu. Jūs bet kuriuo metu galite nutraukti savo dalyvavimą tyrime.
KONFIDENCIALUMAS
Tyrimo metu nėra renkami asmenį identifikuojantys duomenys, tokie kaip vardas, pavardė, el. pašto ar namų adresas, telefono numeris bei kita asmeniška informacija. Tyrimo metu garantuojamas duomenų anonimiškumas.
DUOMENŲ VIEŠINIMAS
Šio tyrimo apibendrinti rezultatai gali būti viešinami Ąžuolyno bibliotekos svetainėje, FB paskyroje ar kituose sklaidos kanaluose.
SUTIKIMAS

- ☐ Susipažinau su informuoto asmens sutikime pateikta informacija ir sutinku dalyvauti šiame tyrime.

Kontrolinis klausimas: amžius

1. **Jūsų amžius:**

- ☐ Mažiau nei 16 (baigia klausimyną)
- ☐ 16-19
- ☐ 20-29
- ☐ 30-39
- ☐ 40-49
- ☐ 50-59
- ☐ 60-69
- ☐ 70 ir daugiau
- ☐ Nenoriu nurodyti

Asmeninė patirtis

2. **Kaip dažnai per pastaruosius 3 metus praktikavote šiuos pasikartojančius ritualus ar kitas jums asmeniškai reikšmingas veiklas?**

	Bent kartą per savaitę arba dažniau	Keliskart per mėnesį	Keliskart per metus ar rečiau	Niekada
Ryto ritualus (mankšta, dienos planuotė, kvėpavimo pratimai ar kt.)	☐	☐	☐	☐
Kavos ar arbatos gėrimo ritualus	☐	☐	☐	☐
Meditacijos ar atsipalaidavimo praktikas	☐	☐	☐	☐
Vakaro ritualus, padedančius pasiruošti poilsiui	☐	☐	☐	☐
Religinius ritualus (malda, apeigos, pasninkas, taisyklės ar kt.)	☐	☐	☐	☐
Fizinio aktyvumo veiklas (bėgimas, vaikščiojimas, joga ar kita fizinė veikla)	☐	☐	☐	☐
Fizinę sveikatą stiprinančias veiklas (pvz. sveika mityba, grūdinimasis)	☐	☐	☐	☐
Psichinę sveikatą palaikančias veiklas (pvz. kvėpavimo pratimai, savistaba, terapija)	☐	☐	☐	☐
Išvaizdos (odos, plaukų, kūno) puoselėjimo rutiną	☐	☐	☐	☐
Skaitymo ritualus	☐	☐	☐	☐
Rašymo (dienoraščio, minčių, kūrybos) ritualus	☐	☐	☐	☐
Sąmoningą buvimą gamtoje stebint aplinką, augalus, vabzdžius, gyvūnus	☐	☐	☐	☐
Lėtą būvimą mieste stebint aplinką ir žmones	☐	☐	☐	☐
Su šeimos augintiniais susijusią rutiną (pasivaikščiojimai, priežiūra, žaidimai)	☐	☐	☐	☐
Pirties, vandens procedūras	☐	☐	☐	☐

3. **Įrašykite jums reikšmingas veiklas, jei jos nebuvo paminėtos ankstesniame klausime**_____

Šeima ir ritualai

4. **Kaip dažnai per pastaruosius 3 metus su savo šeima ar gimine atliekate šias pasikartojančias, reikšmingas veiklas?**

	Bent kartą per savaitę arba dažniau	Keliskart per mėnesį	Keliskart per metus ar rečiau	Niekada
Pietūs ar vakarienės kaip šeimos tradicija	☐	☐	☐	☐
Reguliarūs dienos pokalbiai su šeimos nariais	☐	☐	☐	☐
Skambučiai šeimos nariams, kurie negyvena drauge	☐	☐	☐	☐
Giminės sueigos ar susitikimai	☐	☐	☐	☐
Įvairių progų šventimas tik mūsų šeimai būdingu būdu	☐	☐	☐	☐
Šeimos receptų perdavimo ir bendro maisto gaminimo ritualai	☐	☐	☐	☐
Pasikartojantys pasakojimai apie šeimos istoriją, protėvius ir svarbius įvykius	☐	☐	☐	☐
TV laidų ar filmų žiūrėjimas drauge su šeima televizijoje ar platformose Netflix, HBO ir pan.	☐	☐	☐	☐

5. **Įrašykite kitas jūsų šeimai ar giminei būdingas bendras veiklas,jei jos nebuvo paminėtos ankstesniame klausime**_____

Šventės

6. **Kokias šventes ar progas kasmet švenčiate ar minite?** *Žymėkite tik tas, kurios jums svarbios ir kurioms skiriate dėmesio kasmet.*

- ☐ Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną (kovo 11 d.)
- ☐ Laisvės gynėjų dieną (sausio 13 d.)
- ☐ Šv. Valentino dieną (vasario 14 d.)
- ☐ Lietuvos valstybės atkūrimo dieną (vasario 16 d.)
- ☐ Užgavėnes
- ☐ Tarptautinę moters dieną dieną (kovo 8 d.)
- ☐ Šv. Vėlykas
- ☐ Tarptautinę darbo dieną (gegužės 1 d.)
- ☐ Jonines (birželio 24 d.)
- ☐ Karaliaus Mindaugo karūnavimo diena (liepos 6 d.)
- ☐ Žolines (rugpjūčio 15 d.)
- ☐ Heloviną (spalio 31 d.)
- ☐ Visų Šventųjų dieną (lapkričio 1 d.)
- ☐ Vėlines (lapkričio 2 d.)
- ☐ Šv. Kūčias
- ☐ Šv. Kalėdas
- ☐ Naujuosius metus.
- ☐ Nešvenčiu ir neminiu jokių progų.
- ☐ Kita (prašome nurodyti)_____

Skaitmeninė erdvė

7. **Kaip dažnai per pastaruosius 3 metus skaitmeninėje erdvėje atliekate šias jums reikšmingas veiklas?**

	Bent kartą per savaitę arba dažniau	Keliskart per mėnesį	Keliskart per metus ar rečiau	Niekada
Praktikuoju veiklas padedančias pradėti arba užbaigti dieną telefone (peržvelgiate naujienas, perskaitote žinutes, naršote, klausote įrašų)	☐	☐	☐	☐
Siunčiu „labas rytas“ ar „labos nakties“ pranešimus artimiesiems	☐	☐	☐	☐
Susiskambinusu artimaisiais vaizdo skambučiais tuo pačiu paros / savaitės metu.	☐	☐	☐	☐
Naudoju meditacijos ar atsipalaidavimo progamėles	☐	☐	☐	☐
Naudoju miego stebėjimo programėles	☐	☐	☐	☐
Naudoju fizinio aktyvumo programėles	☐	☐	☐	☐
Sąmoningai darau pertraukas nuo telefono ar interneto	☐	☐	☐	☐
Naudoju fizinę sveikatą puoselėjančias programėles	☐	☐	☐	☐
Dalyvauju virtualiose mišiose ar kituose religinio pobūdžio renginiuose	☐	☐	☐	☐

Nauoju psichinę sveikatą palaikančias prorgamėles	☐	☐	☐	☐
Dalyvauju bendruomeniniuose susitikimuose nuotoliniu būdu	☐	☐	☐	☐
Miniu metines, šventes ar kitas svarbias datas skaitmeninėje erdvėje	☐	☐	☐	☐
Deduosi rėmelius ar kitus ženklus, simbolius savo Facebook profilyje ar kituose soc. tinkluose	☐	☐	☐	☐
Žaidžiu kompiuterinius žaidimus	☐	☐	☐	☐
Naršau internete ar soc. tinkluose	☐	☐	☐	☐
Keliu, kuriu man reikšmingą turinį ar juo dalinuosi soc. tinkluose	☐	☐	☐	☐

8. **Įrašykite kitas jums reikšmingas skaitmenines veiklas, jei jos nebuvo paminėtos ankstesniame klausime_____**

Ritualų atsisakymas

9. **Ar kada nors sąmoningai arba dėl pasikeitusių gyvenimo aplinkybių atsisakėte kokių nors jums reikšmingų, pasikartojančių veiklų (švenčių, įpročių, tradicijų, rutinos)? Jei taip, dėl kokių priežasčių tai įvyko?** *Žymėkite visus Jums tinkančius atsakymus.*

☐ Ne, neteko atsisakyti reikšmingų, pasikartojančių veiklų.
☐ Dėl laiko stokos
☐ Pasikeitė šeimos padėtis (išsiskyrėte, užaugo vaikai, gimė vaikai)
☐ Pasikeitė gyvenamoji vieta
☐ Netekau artimų žmonių, su kuriais atlikdavote veiklas drauge
☐ Kai kurie ritualaiman asmeniškai prarado prasmę
☐ Pasikeitė mano religinės nuostatos
☐ Pasikeitė mano politinės pažiūros
☐ Pasikeitė mano gyvenimo būdas
☐ Pasikeitė mano socialinis ratas
☐ Pasikeitė mano materialinė situacija
☐ Žmonės, su kuriais praktikuodavau tam tikrus ritualus, nustojo tai daryti drauge
☐ Suprastėjo mano sveikata
☐ Sumažinau alkoholio vartojimą arba visai jo atsisakiau
☐ Pasikeitė mano mitybos įpročiai
☐ Dėl per didelio užimtumo
☐ Atsirado daugiau alternatyvių veiklų, kurios pakeitė turėtus ritualus
☐ Kita (prašome nurodyti)_____

Tendencijos

10. **Visuomenėje nuolat keičiasi įvairūs dalykai, įskaitant kasdienes praktikas ir ritualus.** *Stebėdami savo gyvenimą ir aplinką, įvertinkite, kiek pritariate žemiau išvardintoms tendencijoms ir pokyčiams, kurie, jūsų nuomone, išryškėjo per **pastaruosius 3 metus.***

	Pritariu	Sunku pasakyti	Nepritariu
Mano artimųjų susibūrimai vyksta dažniau nei seniau	☐	☐	☐
Mano artimųjų susibūrimuose dalyvauja daugiau žmonių nei seniau	☐	☐	☐

Per didesnes šventes vis dažniau jaučiuosi tarsi dalyvaučiau pirkimo maratone	☐	☐	☐
Mano kasdienybė tapo per daug įtempta ir intensyvi	☐	☐	☐
Dabar kaimynystėje vieni kitais rūpinamės labiau nei anskčiau	☐	☐	☐
Pastaruoju metu sėdint prie bendro stalo nemažai laiko praleidžiame prie „ekranų“ (telefonų, TV)	☐	☐	☐
Vis dažniau neturiu laiko sudalyvauti artimųjų šventėse / susibūrimuose	☐	☐	☐
Pastaruoju metu šventėse vis didesnę reikšmę įgija dekoracijos, drabužiai ir pirkiniai	☐	☐	☐
Per šventes pastaruoju metu man svarbiau pabūti su šeima nei laikytis religinių ar kultūrinių papročių.	☐	☐	☐
Pastaruoju metu vis dažniau įsitraukiu į kaimynystės veiklas.	☐	☐	☐
Įvairių švenčių ar progų metu vis dažniau renkuosi poilsį nei dalyvavimą susibūrimuose.	☐	☐	☐
Pastaruoju metu daugiau dėmesio skiriu savo poreikiams ir gerovei nei bendruomenei	☐	☐	☐
Pastaruoju metu pastebiu, kad žmonės susibūrimuose vis dažniau ginčijasi dėl politinių, religinių ar kitų jautrių temų.	☐	☐	☐
Per įvairias šventes ir progas dažniau renkuosi pabūti drauge su kitais , o ne vienas /-a	☐	☐	☐
Po bendrų susibūrimų jaučiuosi išsekęs/-usi, užuot pasikrovęs/-usi	☐	☐	☐
Mano artimieji ar draugai pastaruoju metu vis dažniau organizuoja bendrus susitikimus	☐	☐	☐
Dabar rečiau einame ar kviečiame kitus į svečius nei tai darydavome praeityje	☐	☐	☐
Organizuojant šventes vis dažniau naudojamės mokamomis maisto ruošimo, dekoracijų, renginių organizavimo paslaugomis	☐	☐	☐
Pastaruoju metu valstybinės ar miestų švetės yra labiau pritaikytos prie žmonių poreikių	☐	☐	☐

11. Ar kartais pastebite, kad jūsų asmeninius ritualus vis labiau formuoja vartojimas ar komerciniai stimulai? (*pvz., įsibėgėjantys pirkinių maratonai, restoranų lankymas, dekoracijos, skubėjimas, gausybė reklamų, spaudimas pirkti)*?

☐ Taip, toks pojūtis aplanko dažnai.
☐ Taip, toks pojūtis aplanko kartais.
☐ Ne, tokio pojūčio neturiu.

Ritualų samprata

12. Kokie žodžiai ar jų junginiai jums asocijuojasi su žodžiu ritualas?

13. Kas jums asmeniškai yra ritualas? *Pažymėkite iki 5 (galite ir mažiau) Jums svarbiausių atsakymų.*

☐ Bendruomeniškumo ir ryšio su kitais puoselėjimas;
☐ Istorinės atminties išlaikymas ir perdavimas;
☐ Perėjimas iš vienos būsenos į kitą (pvz. sezonų kaita, gimimas, santuoka);
☐ Tradicijų ir papročių išlaikymas;
☐ Galimybė sulėtinti gyvenimo tempą („įsižeminti“);

- ☐ Būdas puoselėti savo (kultūrinę, religinę ir pan.) tapatybę;
- ☐ Geras laiko praleidimo būdas (linksmybės, šokiai, muzika);
- ☐ Pilietiškumo išraiška;
- ☐ Galimybė apmąstyti rūpimus klausimus;
- ☐ Pasikartojanti veikla, kuri suteikia stabilumo;
- ☐ Kita _____

14. Ar laikote ritualus svarbia jūsų gyvenimo dalimi?

- ☐ Taip, labai
- ☐ Taip, gana svarbia
- ☐ Ne, nelabai
- ☐ Ne, visiškai nesvarbia
- ☐ Sunku pasakyti

15. Kuris principas, jūsų nuomone, yra svarbesnis praktikuojant įvairius ritualus – ryšys su savimi ar ryšys su kitais? Remkitės savo patirtimi, pastebėjimais ir požiūriu. *Kuo arčiau 1, tuo Jums svarbesnis ryšio su kitais principas, kuo arčiau 10 – ryšio su savimi.*

Ryšys su kitais yra esminis ritualų principas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	**Ryšys su savimi yra esminis ritualų principas**
	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	

Ritualų ne(trūkumas)

16. Ar jaučiate, kad jūsų gyvenime trūksta ritualų?

- ☐ Taip, trūksta → PEREIKITE PRIE 17 KLAUSIMO
- ☐ Ne, netrūksta → PEREIKITE PRIE 18 KLAUSIMO
- ☐ Nežinau → PEREIKITE PRIE 18 KLAUSIMO

Ritualų kompensavimas

17. Kaip dažniausiai kompensuojate ritualų trūkumą? *Pažymėkite iki 5 (galite ir mažiau) Jums svarbiausių atsakymų.*

- ☐ Niekaip
- ☐ Dalyvauju įvairiuose kultūriniuose renginiuose
- ☐ Apsipirkinėju
- ☐ Laiką leidžiu skaitmeninėje erdvėje (naršau, kuriu ar žiūriu vaizdo ir video įrašus, ieškau informacijos)
- ☐ Kuriu
- ☐ Sportuoju
- ☐ Užsiimu savišvieta, mokausi
- ☐ Keliauju
- ☐ Dirbu
- ☐ Žiūriu TV
- ☐ Klausau radijo
- ☐ Rūpinuosi kitais (auginu vaikus, gyvūnus, slaugau artimuosius)
- ☐ Sodininkauju / daržininkauju
- ☐ Savanoriauju

- ☐ Skaitau
- ☐ Rašau
- ☐ Leidžiu laiką su šeima
- ☐ Leidžiu laiką su draugais
- ☐ Kita: _____

Poreikiai

18. Šiais laikais viešosios bibliotekos organizuoja įvairias švietėjiškas ir socialines veiklas. Kaip manote, kokius jūsų poreikius, susijusius su ritualais, tradicijomis ar kasdieniais įpročiais, viešosios bibliotekos galėtų patenkinti?*Įrašykite.*

Demografiniai

D1. Kokia Jūsų lytis:
- ☐ Vyras
- ☐ Moteris
- ☐ Nenoriu nurodyti

D3. Šiuo metu gyvenate:
- ☐ Kauno mieste
- ☐ Kauno rajone
- ☐ Kita_____
- ☐ Nenoriu nurodyti

D4. Jūsų dabartinis aukščiausias išsilavinimas:
- ☐ Pagrindinis ar žemesnis
- ☐ Vidurinis, specialus vidurinis arba profesinis
- ☐ Aukštesnysis (įskaitant technnikumus)
- ☐ Aukštasis
- ☐ Nenoriu nurodyti

D5. Kuo šiuo metu užsiimate? *Galimi keli atsakymų variantai:*
- ☐ Dirbu
- ☐ Nedirbu (esu vaiko priežiūros atostogose, nedirbu dėl savo ar artimo ligos, esu bedarbis (ė))
- ☐ Mokausi / studijuoju
- ☐ Esu pensijoje
- ☐ Nenoriu nurodyti
- ☐ Kita_____

D6. Ar turite vaikų?
- ☐ Taip, turiu nepilnamečių vaikų.
- ☐ Taip, turiu suaugusių vaikų.
- ☐ Taip, turiu ir nepilnamečių, ir suaugusių vaikų.
- ☐ Ne, vaikų neturiu.
- ☐ Nenoriu nurodyti.